

“Het dorpsplein in Oene is een goed voorbeeld van coproductie”

OENE - “Laten we op tijd beginnen, dan zijn we nog vóór de aftrap van de wedstrijd thuis.” Tijdens de inloop van de bijeenkomst over inwonerparticipatie in het Kulturhus in Oene gaat ‘t over de halve finale op het WK vrouwenvoetbal. Nederland neemt het die avond om negen uur op tegen Zweden. Ook burgemeester Hans van der Hoeve is van plan om te gaan kijken. Niet ver na zevenen opent hij dan ook het bal. Hij legt de aanwezigen, een elftal, uit wat het doel van de bijeenkomst is. Zoveel mogelijk mensen betrekken bij het beleid dat in het gemeentehuis wordt vormgegeven, is al jaren onze inzet, zo geeft hij aan. “We willen nu een kwaliteitsslag maken. He gaat het nu, hoe kan het verbeterd worden? Ik ben hier om te luisteren naar uw adviezen. Hoe kunnen we het in de toekomst zo goed mogelijk doen?”

Acht keer gaat de burgemeester in gesprek op evenzoveel locaties met de inwoners van de gemeente Epe. Waarom hij? Communicatie & Inwonerparticipatie behoren tot zijn takenpakket. Op deze zevende avond zijn twee vertegenwoordigers van Oener Belang present, zo leert de voorstelronde. Zeker niet iedereen zit er namens een organisatie, maar als betrokken inwoner, van Oene of Zuuk. Ze wonen er met tevredenheid, zo blijkt. De burgemeester vervolgt zijn verhaal: “De gemeenteraad beslist namens u, stelt kaders en gaat over de financiën. Wij kiezen die vertegenwoordigers om de vier jaar. Maar u wilt, zo is ons gebleken, ook tussentijds vaker meedoen, meedenken, meebeslissen

over onderwerpen. Het is aan ons om dit samenspel goed vorm te geven. Soms gaat het goed, soms niet. Als het gaat om het betrekken van inwoners bij gemeentelijke besluitvorming, hoe doen we het nu?” Antwoorden laten niet lang op zich wachten.

Afvalplan

“De gemeente moet meer laten zien waar ze mee bezig is. Dan creëer je meer betrokkenheid”, vindt een man. Een vertegenwoordiger van Oener Belang brengt de toegankelijkheid van de website van de gemeente ter sprake, die laat te wensen over, vindt hij. Hij zou ook graag zien dat er meer rekening wordt gehouden met ouderen, ze moeten overal afspraken voor maken en dat vinden ze lastig. De gebiedsregisseur is wel een >>>

Beste inwoner van de gemeente Epe,

Hartelijk dank voor uw bijdrage aan het gesprek over inwonerparticipatie. Zoals beloofd, krijgt u hierbij een verslag van het gesprek bij u in de buurt. Ook hebben we de belangrijkste adviezen van de avond op een rij gezet. Wij gebruiken uw adviezen om onze manier van werken te verbeteren. U krijgt op een later moment te horen hoe we met uw adviezen willen omgaan. We zullen dat op een slotavond op 9 september bespreken. U krijgt hiervoor nog een uitnodiging. Samen kunnen wij onze gemeente leefbaarder maken, door mee te praten en mee te doen. Zo bouwen wij aan een fijne toekomst!

Hans van der Hoeve
burgemeester gemeente Epe

aanvulling in het contact. Enkele aanwezigen zouden vooral een goede terugkoppeling wensen. De communicatie kan sowieso beter, stelt weer een ander. Hij noemt het afvalplan als voorbeeld. Een vrouw is van mening dat de gemeente dit specifieke onderwerp uiteindelijk juist goed heeft opgepakt. Het beleid verdedigen, daar is deze avond niet voor bedoeld, zo laat de burgemeester weten. Voor een toelichting op het afvalplan maakt hij een uitzondering. Waarom? Omdat het in zijn ogen aantoont dat het vinden van de juiste manier van inwonerparticipatie een zoek- en een leerproces is. "We dachten dat we de spelregels goed hadden afgesproken." Hij schetst de gang van zaken. De kwestie: we moeten minder afval produceren, meer scheiden, hoe gaan we dat doen? "Om adviezen te krijgen van de inwoners hebben we lang geleden bewonersavonden gehouden. Er kwam bijna niemand. De wethouder kwam vervolgens met een plan. De raad wilde dit eerst testen. Oene en Vaassen werden gekozen als pilotgebieden. Toen de inhoud, omvang en impact van het plan duidelijk waren,

stond iedereen op zijn achterste benen. Vervolgens zijn de pilots stopgezet en zijn we weer met de mensen gaan praten."

Participatieladder

'Adviseren' is de derde trede op de zogeheten participatieladder, een model om de wijze van betrokkenheid vorm te geven. De burgemeester toont een bord van een meter hoog met daarop een getekende trap met vijf treden met daarop stripfiguurtjes. "Het is een soort denkraam. Welke trede kies je bij welk onderwerp?" De laagste trede staat voor 'informeren'. De gemeente vertelt haar inwoners via diverse communicatiekanalen wat ze gaat doen. Iets hoger is 'raadplegen'. 'Epe Spreekt', het online burgerpanel, noemt de burgemeester als voorbeeld. Dan volgt 'adviseren'. De gemeente gaat over een onderwerp met de mensen in gesprek en vraagt om advies. 'Coproduceren' is de vierde trede op de participatieladder. We willen samen iets bereiken, hoe gaan we dat doen? Als voorbeelden worden door de aanwezigen het dorpsplein en het Kulturhus in Oene genoemd. Helemaal bovenaan de ladder prijkt 'meebeslissen'. Dat zou mogelijk zijn bij het >>>

Vijf belangrijkste adviezen inwoners aan gemeente

1. Als je een advies aan inwoners vraagt, zorg dan dat je deskundige en betrokken inwoners hebt die over de juiste informatie beschikken.
2. Ga het gemeentehuis uit en ga goed luisteren in de samenleving (ambtenaren, collegeleden en gemeenteraadsleden). Zo komt je in contact met de inwoners en zorg je dat ze gehoord worden. Probeer in contact te komen met de mensen die niet vooraan staan, maar wel een mening en belang hebben.
3. Zorg voor meer communicatie vanuit de gemeente en doe dit doelgroepgericht, afhankelijk van het onderwerp, met de middelen die daarbij horen zoals social media, een persoonlijke brief, maar ook berichten in de Gemeentewijzer. De tijd tussen plannen maken en uitvoeren is erg lang, laat ook tussentijds zien wat er gebeurd is.
4. Werk aan de toegankelijkheid van de gemeente, zorg voor een klantvriendelijke website en maak het laagdrempeliger om de weg te vinden naar het juiste loket in het gemeentehuis.
5. We willen zo hoog mogelijk op de participatieladder meedoen, afhankelijk van het onderwerp. Het kan ook zijn dat eerst informeren aan de orde is, maar dat er later bij hetzelfde onderwerp wel co-productie mogelijk is. Bepaal vooraf goed de mogelijkheden en leg deze uit.

kiezen in een buurt voor een speeltoestel. De gemeente stelt geld beschikbaar en geeft kaders aan. De buurtbewoners bepalen.

Coproduceren

Op welke trede zit de gemeente nu en hoe zou het er in de toekomst uit moeten zien? Door het plakken van stickertjes mogen de aanwezigen dit zichtbaar maken. De uitslag: nu - tussen 'informereren' en 'raadplegen'; toekomst - hoger op de ladder, vanaf 'adviseren'. "Geldt dit voor alle onderwerpen?", vraagt de burgemeester de aanwezigen. "Heeft u voorbeelden?" Een man antwoordt: "Als je advies vraagt, doe dat dan aan deskundige en betrokken mensen die de beschikking krijgen over alle informatie." Een ander zegt: "Betrek je de inwoners bij een onderwerp, kies dan vooraf duidelijk voor een trede op de participatieladder en informeer over de spelregels die daarbij horen."

Een van de aanwezige vrouwen in het gezelschap heeft een coproductie voor ogen. De basisschool in Zuuk wordt gesloten. "Wat we er nu mee gaan doen, zie ik als een mogelijkheid voor coproduceren", meldt ze. Coproduceren werkt alleen als de meningen niet teveel uiteenlopen, zo reageert een man.

Niet het wiel opnieuw uitvinden

Meebeslissen kan volgens weer een ander prima over 'makkelijke' onderwerpen. "Dingen die zichtbaar zijn, zoals openbaar groen." Een vrouw is van mening dat participatiegesprekken door ambtenaren gevoerd moeten worden, eventueel begeleid door deskundigheid van buitenaf en niet door mensen van een ingehuurd bureau die onbekend zijn met wat er speelt in het dorp. Ambtenaren moeten zich sowieso meer onder de mensen begeven, zo vindt ze. "Ze ontdekken zo wat er leeft en kunnen de juiste mensen kiezen om hun deskundigheid te benutten." Het is iets na half negen. Hans van der Hoeve stelt voor om een laatste rondje te houden om adviezen te vergaren. "Stel", zegt hij, "u bent burgemeester, wat zou u doen?" Een man antwoordt: "Ik zou niet het wiel opnieuw proberen uit te vinden, maar bij onderwerpen als afval en energie mijn licht opsteken bij burgemeenten."

Een ander zou als hij burgemeester was meer aandacht besteden aan de mensen die bij sommige kwesties niet naar voren durven te stappen om zich te laten gelden. "Zij zijn ook belangrijk bij besluitvorming. Hoe betrek je die mensen erbij. Hoe benader je ze?" Nog een hand gaat de lucht in. "Tussen informeren en uitvoeren zit soms twee jaar. Terwijl mensen graag op korte termijn resultaten willen zien. Dat kan door ook de voortgang te tonen, tussenstappen te communiceren." Een vrouw zegt: "Ik zou, als ik burgemeester was, er voor zorgen dat de dorpen leefbaar blijven." Nog eentje dan, geeft de burgemeester aan. Iemand wijst op het belang van een gemeentelijke visie. "Wat wil je als gemeente zijn? Dat zou ik in alle haarvaten terug willen zien."

Slotavond in september

De warming-up van de Oranje Leeuwinnen is, dat moet haast wel, inmiddels in volle gang. "We ronden af", beslist de burgemeester. "Dank voor uw leuke, open, constructieve manier van communiceren. In september komen we nog eens bij elkaar. Op die slotavond laat ik zien wat u en de inwoners op de andere bijeenkomsten geadviseerd hebben. Hoe de hoofdlijnen eruitzien waar wij mee verder kunnen. Tot september!"